

ПРОТОКОЛ № 2

**засідання студентського наукового гуртка «Полоністичні студії»
кафедри слов'янської філології
від 21 листопада 2025 року**

ПРИСУТНІ: Мороз Т.О., студенти-полоністи гр. ФППм-24: Карапозюк У., Козоріз М., Моргачова А., Буланова С.; ФППм-25: Станішевська К., Івахнюк А., ФППмз-25: Крищук Л., СОП-25: Бабуняк В., Жутова І., Науменко М., СОП-22: Українець К.; ФППА-22: Храпак А.; ФППА-23: Жищинська Д., Візовська К.; ФППА-25: Гриньова Р.

Порядок денний:

1. Мистецтво наукової презентації.
2. Лінгвістичний воркшоп. Аналіз міжмовної омонімії в польській та українській мовах як фактор виникнення перекладацьких помилок.
3. Участь членів гуртка у передзахисті кваліфікаційних робіт як етап формування презентаційних компетенцій та обміну дослідницьким досвідом.
4. Підбиття підсумків роботи гуртка «Полоністичні студії» за перший семестр, окреслення перспектив.

1. СЛУХАЛИ: Мистецтво наукової презентації.

ВИСТУПИЛИ: Тетяна Мороз зацентрувала на тому, що публічний захист результатів дослідження є не менш важливим, ніж саме написання роботи. Вона детально роз'яснила принципи візуалізації складних філологічних даних, наголосивши на необхідності дотримання балансу між текстовим наповненням та графічними елементами на слайдах. Керівник підкреслила, що наукова презентація має бути логічним доповненням виступу, а не його повним дублюванням, тому студентам варто виносити на екран лише ключові тези, термінологічні дефініції, схеми класифікацій та яскраві приклади з ілюстративного матеріалу (цитати з художніх творів чи фрагменти медіатекстів). Особливу увагу було приділено технічним аспектам: вибору читабельних шрифтів, контрастній кольоровій гамі та доречності використання інфографіки для демонстрації статистичних даних лінгвістичного аналізу. Тетяна Мороз також надала практичні поради щодо ораторської майстерності, зокрема важливості дотримання регламенту, впевненого володіння термінологією та вміння вести наукову дискусію під час відповідей на запитання аудиторії. На завершення вона зазначила, що якісно підготовлена презентація є свідченням високої академічної культури дослідника та суттєво підвищує шанси на успішний захист кваліфікаційної роботи чи публічну апробацію тез на міжнародних конференціях.

Учасники гуртка:

Здобувачі вищої освіти під час обговорення зазначили, що отримані поради допомагають структурувати процес підготовки до виступів, особливо в частині перетворення великих обсягів тексту на лаконічні та зрозумілі тези. Магістранти наголосили на важливості навичок візуалізації для захисту магістерських робіт, а бакалаври відзначили, що чітке розуміння структури презентації допомагає подолати психологічний бар'єр перед публічним виступом.

УХВАЛИЛИ: Взяти за основу надані рекомендації при підготовці презентацій до передзахисту кваліфікаційних робіт та виступів на студентських конференціях. Студентам було запропоновано підготувати пробні версії своїх слайдів для наступного засідання гуртка з метою їх спільного аналізу та корекції.

2. СЛУХАЛИ: Лінгвістичний воркшоп. Аналіз міжмовної омонімії в польській та українській мовах як фактор виникнення перекладацьких помилок.

Мороз Т.О.: Провела лінгвістичний воркшоп, присвячений аналізу міжмовної омонімії в польській та українській мовах, яку в науковій літературі часто називають «фальшивими друзями перекладача». У своєму виступі керівник гуртка зазначила, що через генетичну спорідненість слов'янських мов студенти часто підсвідомо переносять значення українських слів на співзвучні польські лексеми, що стає головним фактором виникнення грубих перекладацьких помилок. Тетяна Мороз навела низку прикладів, де повна співзвучність приховує кардинально різний зміст (наприклад, польське „*dywan*” – килим, „*uroda*” – краса, „*pukać*” – стукати), та пояснила, як такі лексичні пастки можуть повністю викривити зміст наукового чи юридичного тексту. Особливу увагу під час воркшопу було приділено дериваційним та семантичним процесам, що призвели до розходження значень спільних за походженням коренів у процесі історичного розвитку обох мов. Керівник гуртка наголосила, що для подолання цієї проблеми майбутній філолог має розвивати критичне ставлення до «очевидних» значень і завжди верифікувати переклад за тлумачними словниками польської мови (*Słownik języka polskiego PWN*).

Учасники гуртка:

Взяли активну участь у воркшопі, навели власні приклади помилок, з якими вони стикалися під час читання художньої літератури чи перекладу наукових статей. Магістранти зауважили, що міжмовна омонімія є особливо небезпечною в офіційно-діловому стилі, де помилковий переклад терміна може призвести до правових непорозумінь. Бакалаври відзначили, що систематизація таких слів у форматі тематичних глосаріїв значно полегшує процес вивчення польської мови на початкових етапах і допомагає позбутися міжмовної інтерференції.

УХВАЛИЛИ: Інформацію взяти до відома. Прийняти результати лінгвістичного аналізу до уваги та використовувати їх при підготовці практичної частини наукових досліджень. Рекомендувати членам гуртка розпочати роботу над створенням інтерактивного мінісловника «фальшивих друзів перекладача» для потреб студентів-полоністів першого курсу. Враховувати чинник міжмовної омонімії як один із критеріїв оцінювання якості перекладу при підготовці публікацій до збірника «Славістичні студії».

3. СЛУХАЛИ: Про участь членів гуртка у попередньому захисті кваліфікаційних робіт із метою набуття досвіду.

ВИСТУПИЛИ:

Мороз Т.О.: Поінформувала присутніх про проведення на кафедрі 26 листопада попереднього захисту кваліфікаційних робіт магістрантів 2 курсу. Вона наголосила на важливості цієї події для всієї студентської спільноти, адже відкритий формат заходу дозволив членам гуртка не лише ознайомитися з актуальними науковими трендами полоністики, а й провести рефлексію над власними дослідженнями, виокремивши їхні сильні та слабкі сторони. Магістранти випускного курсу (*У. Карапозюк, С. Буланова, А. Моргачова, М. Козоріз*) детально поділилися досвідом підготовки своїх робіт, зацентрувавши на технічних та змістовних нюансах передзахисту. Зокрема, вони надали практичні настанови щодо структурування виступу, аргументації наукової новизни та особливостей ведення дискусії з членами комісії. У межах обміну досвідом магістранти 1 курсу (*К. Станішевська, Л. Кришук*), які наразі лише розпочали працювати над кваліфікаційною роботою, озвучили актуальні питання щодо методології дослідження та поділилися першими апробаційними результатами.

УХВАЛИЛИ: Інформацію взяти до відома. Учасники засідання дійшли висновку, що така міжкурсва взаємодія є надзвичайно ефективною, оскільки дозволяє бакалаврам заздалегідь підготуватися до вимог випускного курсу, а магістрантам – систематизувати свій досвід через наставництво. Було відзначено, що відвідування передзахистів сприяє формуванню критичного мислення та відповідального ставлення до академічних стандартів оформлення робіт. Студенти підкреслили, що вчасна публікація результатів у фахових виданнях додає впевненості під час публічного захисту та підтверджує наукову достовірність їхніх висновків.

4. СЛУХАЛИ: Підбиття підсумків роботи гуртка «Полоністичні студії» за перший семестр, окреслення перспектив.

ВИСТУПИЛИ: Мороз Т.О.

Протягом семестру було проведено два планових засідання наукового гуртка «Полоністичні студії» у дистанційному форматі, у ході яких було реалізовано комплексну програму наукової підготовки студентів-філологів. Учасники зосередили увагу на фундаментальних аспектах академічного письма та культурі наукової праці, детально обговорили етичні виклики, пов'язані з використанням

інструментів штучного інтелекту в освіті. Важливим етапом роботи стала апробація наукових здобутків членів гуртка через експертний аналіз та рекомендацію статей до публікації у 17-му випуску збірника «Славістичні студії», де студенти продемонстрували здатність до глибокого лінгвістичного та літературознавчого аналізу. Практична складова діяльності гуртка була реалізована через проведення лінгвістичного воркшопу з вивчення міжмовної омонімії, що дозволило учасникам виявити типові перекладацькі пастки та вдосконалити навички роботи з польською фаховою термінологією. Окрему увагу було приділено спадкоємності наукового досвіду: студенти молодших курсів долучилися до обговорення результатів попереднього захисту кваліфікаційних робіт магістрантів, що сприяло формуванню їхніх презентаційних компетенцій та кращому розумінню стандартів публічного захисту. Підбиваючи підсумки семестру, було відзначено позитивну динаміку наукової активності гуртківців, високий рівень їхньої залученості до дискусій та готовність до подальшої інтеграції у міжнародний славістичний простір.

Одним із досягнень членів гуртка стала перемога **Катерини Українець**, яка стала призеркою III ступеня Міжнародного конкурсу студентських наукових робіт за спеціальністю «Філологія» у 2025 році! (наук. керівник – доц. **Тетяна Мороз**). Також учасниця гуртка має статус стипендіатки Президента України, що свідчить про її значні наукові досягнення у розвитку полоністики.

Учасники гуртка подали 7 статей до кафедрального збірника, брали участь у різних проєктах і заходах, про що є відповідна інформація на сайті кафедри.

Уляна Карапозюк, магістрантка-другокурсниця, яка навчається на ОПП «Філологія. Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська», проходила стажування в Департаменті освіти та науки Хмельницької міської ради.

Каріна Станішевська, магістрантка-першокурсниця, є учасницею різних вебінарів, постійно розширює свої професійні компетентності під час здобуття неформальної освіти (підтверджено низкою сертифікатів).

УХВАЛИЛИ: Інформацію взяти до відома. Роботу гуртка протягом 1 семестру вважати задовільною.

Керівник гуртка

Тетяна МОРОЗ

Староста гуртка

Каріна СТАНІШЕВСЬКА